

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec . . . " 2.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V upravi prejeman mesečno . . . " 1.—80
== Sobotna izdaja: ==
 za celo leto K 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

== Inzerati: ==
 Enostolpna pettirvsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat po 3) v
 za dva- in večkrat 25.—
 pri večjih naročilih primaren popust po dogovoru.
== Poslano: ==
 Enostolpna pettirvsta po 60 vin.
 Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Letalski napad na Trst in Poreč. - Srditi boji v Karpatih. - Napadi ob Sommi unovič odbiti. Bolgari zasedli Kavalo.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta 14. sep.

Rakovszky.

Za Apponyjem je govoril poslanec ljudske stranke Rakovszky, ki očita Tiszi, da se hoče s skrajšanjem zasedanja in zaprtimi odpravljenimi delegacijami izogniti vsemu, kar bi moglo ščititi vprašanje krivde in napak. Ministrski predsednik ne sme prevzeti vse odgovornosti za Buriana, ta mora priti osebno na odgovor. Burian je zaupnikom izjavil, da ni posvečen v stanje vojaških zadev. Danes pa pravi v razgovoru, da je vedel za vse, da je na rumunsko vojno napoved računal z gotovostjo. Tisza pa govori o presenečenju. Kdo naj to razume? Eno je gotovo: Za Sedmograško se ni nihče brigal. Pri nas je vrhovno armadno vodstvo država v državi. Pri naših sovražnikih bi se lahko učili. Pred bitko ob reki Marni so na Francoskem ustrelili dva generala.

Grof Tisza izjavlja, da bo Burian že primerno odgovoril, odločno pa graja, da Rakovszky tako izrablja zaupne podatke. Tisza ni nikdar olepševal neugodnih dogodkov, toda tako z veseljem opisovati napake ni v korist deželi. Rakovszky ne premisli, da je tako govorjenje sedaj zastrupljanje.

Rakovszky odgovori, da Tisza ne sme govoriti nerresnice na račun opozicije. Če se govori o zastrupljanju, tedaj to delajo tisti, ki uradno lažejo. (Desnica hrumi, levica pritrjuje.)

Ogri v armadi in krvave izgube.

Urmanczy se pritožuje, češ da se z Ogri postopa krivično. V novih vojaških oblekah je odpravljena razlika med ogrskimi in avstrijskimi uniformami. Ogrske črnovojne v avstrijske polke in ogrske čete imajo večje izgube kakor avstrijske.

Tisza odgovori, da nove obleke odgovarjajo modernim zahtevam, pač pa je tako pri skupni armadi in honvedu razlika v obleki. Trditev o vtikanju ogrskih črnovojnikov v avstrijske čete more sloveti le na zmoti. Svoj čas se je vpoklicavalo res v škodo Ogrski. Tisza se je takoj oglasil, in sedaj se kliče v razmerju s številom prebivalstva. Glede krvavih izgub pa mora po dosedanjih podatkih izjaviti, da so avstrijske krvave izgube nekoliko večje kakor ogrske. Že danes je napačno mnenje širokih krogov, da so ogrske krvave izgube in posebno madžarske kakorsizebodi sorazmerno višje kakor avstrijske. Prav dobro vemo, da se prav znaten del avstrijskih čet bori s prvovrstno hrabrostjo in da je imel izredno krvave izgube. Tisza ni pristaš samostojne ogrske armade in zato ne more ustreči tozadevni želji.

Sedmograški begunci.

Poslanec Ugron se pritožuje, ker so v Budimpešto došle take sedmograške begunce, ki še niso bili nikdar potrjeni, pozvali na vojna dela. Tisza pravi, da bo ta stvar kmalu rešena.

Tisza in Rakovszky se prerekata.

Tisza očita Rakovszkyju, da se je pečal s stvarjo, ki ne spada v javnost in to obžaluje in pristavlja, da se to, kar je povedal pl. Rakovszky, ne krije z dejstvi.

Poslanec pl. Rakovszky pravi, da ni storil nič drugega, kakor da je popravil Burianovo izjavo, češ da mu je opozicija dajala nasvete, on je pa mislil s svojo glavno. Če zunanji minister spravlja na naveden način stvari v javnost, mora pač dovoliti, da odgovore tisti, ki so prizadeti,

Govor grofa Mihaela Karolyija O delegacijah

sodi govornik, da so se preživele. Po pogodbi se mora ustavno vladati na Ogrskem in v Avstriji; če tega ni, določa zopet vsaka država za se svoje stvari. Apponyjev predlog ima pač ta smisel, da se Ogrska pripravlja, da se tudi dejansko posluži svoje pravice do samoodločevanja. Ogrska se noče vmešavati v avstrijske notranje zadeve, a okolnost, ker v Avstriji ne posluje parlament, ne more povzročiti, da bi važnih zadev na Ogrskem ne kontrolirali. Sklicanje delegacij je potrebno, ker mora biti parlament poučen tudi o tistih pogodbah, ki so se sklenile med monarhijo in Nemčijo, oziroma o ureditvi balkanskih zadev.

Armadne zadeve.

S strategičnega vidika je velevažno, da se nahajajo vojaške zadeve v zaupnih rokah; s političnega vidika je pa nevarno, če zunanji minister sam izjavlja, da ga naše lastno vodstvo o nekaterih akcijah ni poučilo. Kako more v takih okolnostih na primer poznati pravi trenutek za varstvo naših koristi glede na vprašanje miru. Glede na vojno upravo se mora postaviti Ogrska prej ko mogoče na lastne noge; armada se mora postaviti na narodni temelj.

Proti zunanjemu ministru.

Govornik graja nato delovanje zunanjega ministra. Ogrri ne bodo nikdar pozabili, da sta ministrski predsednik in zunanji minister pustila Sedmograško brez varstva.

Grof Serenyi

je povedal, da je iz vladne stranke zato izstopil, ker je smatral ministrski predsednik vprašanje o sklicanju delegacij za strankarsko vprašanje. Pritrjuje Andrassyju, ki trdi, da se Avstriji upravičeno pritožujejo, ker Tisza ni nastopil za poslovanje delegacij. Glede na zunanjo politiko je rekel: V zunanji politiki so se storile napake. Krivci morajo zato odstopiti ne glede na to, če so hoteli ali nehoti storiti napake. Ministrski predsednik s fino gesto lahko pomiri vso monarhijo. Če bi bil izpremenil vlado, bi prišlo tudi med strankami do miru. Mar misli Tisza, da bodo ostale današnje razmere v zbornici in med strankami?

Po vojski sedanjih strank ne bo več. Ljudje se ne bodo zadovoljili samo s splošno volivno pravico. Potrebne so gospodarske in socialne preosnove. Osredotočiti se morajo vse sile. Obžaluje, ker se osredotočenje ni posrečilo. Produkcijo bi se lahko zvišalo za 1 milijardo kron, tako bi Ogrska najlažje od vseh dežel prenesla vojne stroške. Toda priti morata druga vlada in zbornica, ki se ne bosta pečali z državnim pravom, ampak s socialnimi in gospodarskimi reformami.

Kallay

zahteva, naj se pokličejo na odgovor vsi, ki niso pravočasno ukrenili izpraznitve ob rumunski meji.

Gieswein

se je zavzemal za trajen mir. Velike važnosti je, da bi bil zunanji minister v trajnem stiku s parlamentom.

Serenyi

pravi, da je zveza z Bolgarijo zasluga grofa Berchtolda in ne sedanjega zunanjega ministra.

Teodor Batthyanyi

nasprotuje srednjeevropski združitvi, ker bi bila nevarna ogrski gospodarski neodvisnosti in gospodarski bodočnosti dežele. Antipatije v Avstriji proti Ogrski je zakrivila ogrska vlada, ki je slabo reševala vprašanja aprovizacije.

Drugi vzrok pa je ta, da Tiszi pripisujejo krivdo, da ni delegacij. Če bi imel resno voljo, bi jih že davno imeli. Glede zunanje politike pravi, da se je vedno bal zveze z Nemčijo, ker nosi v sebi pangermanske težnje in sili proti vzhodu.

Mangra (Tiszov Rumun): »Panslavizma se ne bojite?« Batthyanyi: Tudi tega, pa tudi demokratizma. Mi Madžari si želimo le to, da naša dežela ostane cela in po krvavih žrtvah pričakujemo, da se resnično izpopolni naše narodno življenje. Govornik da nato duška svojim simpatijam za Poljake in je proti novi delitvi Poljske. Nato nastoje napake zunanjega ministra in vojnega vodstva in zahteva, da odstopijo zunanji in vojni minister in Tisza.

Prihodnja seja jutri.

× × ×

Tisza in Apponyi o pismih.

Budimpešta, 14. septembra. (K. u.) »Pesti Hirlap« prinaša Tiszova in Apponyjeva pisma glede koncentracijske vlade. 20. maja 1915 piše Tisza Apponyju, da je poročal vladarju, da je opozicija za koncentracijski kabinet, v katerem bi sicer lahko ostal tudi Tisza, toda ne na čelu. Tisza piše glede sebe, da se z ozirom na interese dežele in monarhije ne more odpovedati predsedništvu. 22. maja odgovarja Apponyi: če ostane Tisza, ostane tudi sedanjí kurz, in Tisza bi pritisikal na bodočo politiko. Duhovi se ne bi pomirili in tudi navdušenje ne bi bilo večje. Še tisti dan odgovori Tisza, da mu je žal, ker je opozicija proti ponudbi. Prevzame pa odgovornost za dosedanjo politiko in ogrski vpliv na zunanjega ministra.

Burian o miru.

Berlin, 13. septembra. Dopisniku »Associated Press« je izjavil zunanji minister baron Burian, da monarhija nikakor še ne misli končati vojne. Sicer bi pozdravili mir, pa ne takšnega, kakor bi ga nam radi narekovali naši sovražniki.

Dokler sovražniki še hočejo imeti kos monarhije in nato prežijo, na mir ni mogoče misliti. Rumuniji ogrske zemlje nikdar nismo ponudili, ker smo se pri Italiji naučili, da smatrajo take ponudbe le za slabost. Tudi nas ni presenetila vojna napoved Rumunije, pač pa to, da se je tako naglo odločila.

Vojska z Rusi in Rumuni.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 14. septembra. Uradno se razglasa:

Odbili so več napadov sovražnika zahodno in vzhodno od Nagy-Szeben. Na ostalih delih bojne črte se ni nič zgodilo.

Bojna črta generala konje-nice nadvojvode Karla.

V Karpatih se zopet ljuto vojskuje. Po obširni pripravi s topovi, ki se je zvišala do bobnečega ognja, je naskočil sovražnik naše postojanke na Smotrecu, Ludovi in na Capulu; krvavo smo ga odbili. V dolini Cibo se še bijejo.

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Položaj se ni izpremenil. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Berlin, 14. septembra. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega. Položaj se ni izpremenil.

Bojna črta generala konje-nice nadvojvode Karla.

V Karpatih se je izjalovil ruski naskakovalni poizkus na Capulu; za-hodno od Capula se še bijejo.

Na Sedmograškem nobenih važnih dogodkov.

Prvi generalni kvartirni mojster: Ludendorff.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 13. septembra. Uradno: Pri Rigi in ob reki Dernja-Oktjrte(?) je znatno narastlo delovanje sovražnih letalcev. Južno od Jezupola je naš ogenj preprečil poizkus sovražnika, da bi prekoračil Bistrico. V gozdnih Karpatih je sovražnik ob gornjem teku Črnega Čeremoša brezuspešno napadel višine, ki smo jih osvojili. V Vzhodnem morju je naše brodogradje 9. septembra zvečer z učinkom obstreljevalo sovražne ribiške parnike v morski ožini Irben.

Boji na rusko-rumunski bojni črti.

V okolici Hermannstadta ni bilo od dneva, ko smo izpraznili mesto, nobenih posebnih bojev. Rumunske patrolje so prišle v mesto, pa so jih avstrijske patrolje zopet prepedile. Včeraj so prešli Rumuni čez železniško progo na obeh straneh Hermannstadta k napadu in so naleteli na nemške čete. Rumuni so bili povsod odbiti.

V gozdnih Karpatih, kjer so Rusi predvčerajšnjim napadli na širini 60 km, se nadaljujejo srditi boji. Včeraj so Rusi pričeli s sipajočim ognjem, ki je trajal več ur. Nato so sledili pehotni napadi z množicami v odseku od Zlate Bistrice do Smotreca. Posebno naše postojanke na Capulu, ob Cimbroslavi Velki, v dolini Cibo, pri Ludovi in ob Smotrecu so tvorile glavne napadalne točke. Ali kljub mogočnim artiljerijskim pripravam in globokovrstnim pehotnim napadom so bila vsa podjetja brezuspešna. Samo v dolini Cibo je ruski pritisk nekoliko uspel. Tu smo svojo črto pomaknili nekoliko nazaj. Ruski napadi v gozdnih Karpatih, ki imajo namen, pomagati Rumunom in napasti Sedmograško za hrbtom, trajajo že 14 dni. General Lešicki je na svojem južnem krilu zbral znatne sile, katere še vedno dovažajo. Kljub temu ruski naporji niso uspeli in vsi prehodi so v naših rokah. Računati pa moramo, da bodo Rusi nadaljevali svoje napore, ker še vedno zbirajo svoje sile v Karpatih. Opaža se pa, da ponehava rusko napadalno delovanje v vzhodni Galiciji, kjer so se vršili le zmerni topniški boji.

Rusko-rumunska bojna črta strnjena.

Haag, 14. septembra. Reuter javlja iz Petrograda: Izvedli so zvezo med levim ruskim in desnim rumunskim krilom.

Interniranja v Rumuniji.

Stockholm, 14. septembra. List »Ruskoje Vedomosti« poroča, da bodo več tisoč v Rumuniji ostalih Nemcev, Turkov in Bolgarov internirali v Šipoti, med tem ko bodo že prej internirane Avstrijci in Ogri poslali v južno Moldavijo.

Rusi se boje zime v Karpatih.

Stockholm, 14. septembra. Veliko članov ruskega vrhovnega vojnega vodstva se je izrazilo proti novi vojski pozimi v Karpatih in hočejo izsiliti, da se prebije avstrijska bojna črta še pred zimo.

Izpraznitev Haliča.

Lvov, 14. septembra. »Gazeta Wicczorna« poroča iz Haliča, da o radi bližine bojišča mesto v popolnem miru in redu izpraznili. Med 4000 prebivalci jih je ostalo v mestu le približno 1000. Ljudje, ki so ostali v mestu, so se že tako navadili gromenja topov, da delajo mirno, kot da bi ne bil boj tako bližju mesta.

Stürmer poslanik?

Stockholm, 14. septembra. (Kor. ur.) V petrograjskih birokratskih krogih se z največjo odločnostjo trdi, da bo Stürmer v najkrajšem času zapustil svoje mesto in in prevzel rusko poslaništvo na london-skem dvoru.

Naslednik višjega prokuratorja Sablerja.

Petrograd, 14. septembra. (Kor. ur.) Uradno se poroča: Nikolaj Bajev, član predsedništva v naučnem ministrstvu, je imenovan za višjega prokuratorja svetega sinoda.

Pomanjkanje kave na Finskem.

Kodanj, 14. septembra. (Kor. urad.) »Journal Tidende« poroča iz Stockholma: S Finskega dohajajo pritožbe, da zelo primanjkuje kave. Švedska namreč zadržuje 10 milijonov kg za Finsko določene kave zato, ker Anglija zadržuje švedski določeno kavo.

Rusija sili čeha v pravoslavje.

Ženeva, 14. septembra. Pariški »La Croix« ostro obsoja, ker je sv. sinod sklenil, da vse ruske čeha, po potrebi tudi iz ljubeznivo silo prisili v pravoslavje. V Moskvi je odsek s dalekosežnimi pooblastili. Francoski katoličani pravijo, da si bo Rusija na ta način prav gotovo končno nakopala sovražstvo večine češkega naroda.

„Vredni“ sinovi starih Rimljanov.

Musolini je pisal pred rumunsko vojno napovedjo v listu »Popolo d' Italia«: »Nehajmo že vendar končno imenovati Rumune naš bratski narod. To niso Romani, čeprav se hvalijo s tem plemenitim imenom. To je mišmaš barbarskih prarodov, ki so jih podjarmili Rimljani, s Slovani, Pečenegi, Hazari, Avari, Tatari, Mongolci, Huni, Turki in Grki, in potem si lahko mislimo, kakšna sodrga je nastala iz tega. Rumun je še danes barbar in manjvreden individij, ki v splošno zasmevanje Francozov pa opiče posnema Parizane in rad v kalnem lovi, kjer ni nobene nevarnosti, kateri se, če le mogoče, izogne. To je pokazal že 1913.«

Ko je Rumunija napovedala vojno, je pa isti gospod Musolini v istem listu »Popolo d' Italia« pisal takole: »Rumuni so sedaj najsijajnejše dokazali, da so vredni sinovi starih Rimljanov, od katerih prav tako izvirajo, kot mi sami. So tedaj naši najbližji bratje, ki so se sedaj z njim lastnim pogumom in odločnostjo priklopili boju latinskega in slovanskega plemena proti germanskemu, z drugimi besedami, boju za svobodo, omiko in pravico proti pruskemu tiranstvu, samovladji, barbarstvu in samoljubju. Pač ni bilo drugega pričakovati od naroda, ki ima čast, da pripada latinskemu plemenu, ki je nekoč obvladovalo svet.«

Iz tega različnega pisanja pred in po rumunski vojni napovedi moramo sklepati, da je le tisti vreden sin starih Rimljanov, ki zagreši grdo, zahrbtno izdajstvo. No, stari Rimljani bi se g. Musoliniju prav lepo zahvalili za ta poklon.

Bolgari v vojski.**BOLGARSKO URADNO POROČILO.****Letalni napad na Sofijo.**

Sofija, 14. septembra. (Koresp. urad.) »Agence tel. Bulgare«: Danes zjutraj sta prileteli z juga nad Sofijo dve sovražni letali, ki sta vrgli devet malih bomb; škoda ni velika. Letali sta nato zbežali proti severu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 14. septembra. Veliki glavni stan:

Vojna skupina maršala pl. Mackensena.

V Dobrudži prodirajo nemške, bolgarske in turške čete med uspešnimi boji dalje.

Macedonsko bojišče.

Boji so se poojstrili na obeh straneh Ostrovskega jezera, na mogleški bojni črti in vzhodno od Vardarja.

Severno od Ceganske Planine, ob Kukurusu in ob Kovilu smo odbili močne sovražne napade.

Bolgarske čete so zasedle Kavalo.

Prvi generalni kvartirni mojster: Ludendorff.

Trajanov nasip.

Sofija, 14. septembra. Po porazu rumunskih in ruskih čet v južni Dobrudži, po predoru na treh črtah in po padcu trdnjav Tutrakana in Silistre ostane sovražniku kot obrambna črta le še črta Černavoda—Medžidije—Konstanca.

Ta črta je za Rumune velike važnosti. Pri Černivodi je edin železen most čez Donavo in Konstanca je najvažnejše rumunsko pristanišče ob Črnem morju. Jezeri Černavoda in Korasta segata do mesta Medžidije, tako da se fronta med Donavo in Črnim morjem skrajša za približno

20 km. Obrambna črta tu ne znaša več kot 30 km.

Uničen vojni načrt četverozveze.

Rotterdam, 14. septembra. »Manchester Guardian« piše: Nemško-bolgarska ofenziva namerava prekucniti vojni načrt četverozveze in ogroža Bukarešt. Rumuni so nameravali napadati na severu in pri Orsovi, Bolgarijo pa prepustiti Rusom. Sever so si izbrali za to, da osvoje Sedmograško in da podpirajo vpad Rusov na Ogrsko; s prebitjem pri Orsovi so nameravali odrezati železnico v Belgrad. Drzno Mackensenovo napredovanje in zavzete Tutrakana in Silistre je Rumunijo prisililo, da je izpremenila načrt, ker so bile proti Bolgarom poslani ruske sile preslabe.

Sporazum nadzoruje operacije Rumunov.

Kodanj, 14. septembra. Neuspeh rumunskega orožja v Dobrudži in trdovratnost, s katero zasleduje Rumunija svoj ofenzivni načrt na Sedmograškem, sta povzročili, da se je z Rumunjo temeljito posvetovalo rusko višje poveljstvo. Na posvetu so bili navzoči tudi zastopniki Francije, Anglije in Italije, ki so zelo odločno nastopili proti sedanjemu nastopu Rumunije. Sklenili so, da odpotuje gen. Ivanov v rumunski glavni stan z vsemi pooblastili in prisili Rumunijo, da bo izvajala vojaške operacije v okviru skupnih sklepov.

Preosnova rumunskega vojnega vodstva.

Bern, 14. septembra. Iz Bukarešta se javlja: Neuspeh Rumunov v Dobrudži je povzročil popolno izpremembo v rumunskem vonjem vodstvu. General Avarescu je postal poveljnik 3. armade; za načelnika generalnega štaba so mu prideli generala Christescua. Za poveljnika 2. armade je imenovan general Craincianu; general Georgescu, poveljnik dobрудške armade, je odstavljen in imenovan za vojaškega atašaja v Londonu.

Rumunske grozovitosti.

Sofija, 14. septembra. (K. u.) Agence Bulgare: Vsi zastopniki nevtralnih držav v Sofiji so uradno povabljeni, da se udeležijo preiskave rumunskih grozovitosti.

Sofija, 14. septembra. (K. u.) Agence Bulgare: Rumunske grozovitosti nad bolgarskim prebivalstvom v Dobrudži so povzročili po celi deželi največje ogorčenje, ki gre tako daleč, da se zahteva naj se čete, ki uganjajo taka grozodejstva, postavijo izven zakona, in se naj temu primerno postopa z njimi. Bolgarsko prebivalstvo je prešinjeno globoke žalosti nad usodo svojih bratov. Vlada bo takoj pod zagrojitvijo z represalijami pozvala rumunsko vladu, da takoj spusti na svobodo Bolgare, ki so bili odvedeni na rumunsko ozemlje.

Solunske čete ne morejo pomagati Rumunom.

Bern, 14. septembra. (K. u.) Herve piše o padcu Silistre: Med tem ko je skoraj brez izjeme vse francosko časopisje prepričevalo Francoze, da padec Tutrakana ni važen, so napredovali Bolgari na desnem bregu Donave in vzeli Silistro. Varali bi Rumune, če bi jim obetali, da jih bodo solunske čete otele iz sedanjega neugodnega položaja.

Odstop bolgarskega notranjega ministra.

Sofija, 8. septembra. (K. u. Zakasnelo.) Minister notranjih stvari je ponudil svoj odstop, da zopet nastopi službo v armadi, kjer je podpolkovnik. Kralj je sprejel odstop in podelil ministru veliki križ civilnega zaslužnega reda. Notranje ministrstvo bo vodil notranji minister Radoslavov.

Ministrska kriza na Grškem.**Kdo bo novi ministrski predsednik na Grškem?**

Lugano, 14. septembra. (K. u.) Francoski listi pravijo, da bo Zaimisov naslednik najbrže Dimitra-Kopulos, zunanji minister pa Dragumis. V vlado stopi tudi sedanji rimski poslanik Komomilas. Atenski dopisnik pariškega »Journala« objavlja izjavo Dimitra Kopulosa, ki pravi, da Grška sedaj mora nastopiti na strani entente, ker sicer mora biti le nevtralna prav do konca vojne.

Berlin, 14. septembra. »Tageblatt« piše: Dimitra Kopulos, 45 let star, je bil večkrat pravosodni minister v Venizelosovem kabinetu. Kasneje se je sprl in ustanovil lastno stranko naprednjakov in je še danes nasprotnik Venizelosa, če ne celo sovražnik, nikakor pa ni mož entente. Je odličen advokat, vesten in zvest kralju.

Grška kriza še ni rešena.

Atenc, 13. septembra. (Kor. urad.) »Agence Havas« poroča: Kabinetno vprašanje še ni rešeno. Danes ni bilo posveto-

Sestava nove grške armade.

Lugano, 14. septembra. (Kor. urad.) »Corriere della sera« javlja iz Aten, da se nadaljuje spor glede na sestavo nove vlade; tudi boj proti četverozvezi se nadaljuje.

Pariz, 14. septembra. (K. u.) »Temps« piše nezapljivo glede na grško ministrsko izpremembo: Kralj misli očividno na tako vlado, v kateri bi bili bivši Venizelisti, ki so postali nasprotniki Venizelosa. Isti list imenuje Dimitrakopulosa, ki bi se sicer skliceval sempatja nasproti ententi, a bi le zavzel stališče dvorne stranke. Na poziv Venizelosa kralj niti ne misli. — »Petit Parisien« pravi, da je Dimitrakopulos zadnja leta ostro nastopil proti Venizelosu in da se je zato težko sprijazniti z njim.

Francoska zbornica in grška politika.

Lugano, 14. septembra. (Kor. urad.) »Agenzia Stefani« javlja iz Pariza, da je zbornična komisija za zunanjo politiko govorila o položaju Grške in je soglasno podala mnenje, da naj se ententa ne vmešava v notranje grške zadeve, pač pa ne more mirno gledati grške zunanje politike, intrig in dejstev, ki bi ob začetku ofenzive iz Soluna in ko je nastopila zelo važna stranka na Balkanu, znala spraviti v nevarnost varnost ententinih čet. Komisija je mnenja, da niso več na mestu diplomatska pogajanja, ki sovražniku samo dajejo nova sredstva za zavlačevanje.

Predaja 4. grškega armadnega zbora.

Berlin, 14. septembra. »Vossische Ztg.« javlja: Častnike 4. grškega zbora, ki so se podali v nemško varstvo, bodo spremljale njih rodbine, da ne bodo umrle za lakoto. Ime generala, ki poveljuje 4. grškemu armadnemu zboru, ni znano.

Drobne grške vesti.

»Matin« poroča, da kralj noče sprejeti Zaimisove demisije, ta pa vstraja pri svoji volji. Ententa si želi ministrstvo Dimitra Kopulos-Dragumis.

Polkovnik Mazarakis, član macedonskega vstaškega odbora, je pisal kralju odprto pismo, da bodo narodno voljo uveljavili preko vseh ovir in da bodo s polkovnikom Christodulosom preginali dednega sovražnika in Grški zopet pridobili del Macedonije.

Glede nadaljnega prodiranja Bolgarov je Zaimis odgovoril ententi, da je grško ozemlje odprto obema strankama. Nevtralna Grška se Bolgarom ne bo upirala z orožjem.

Avstrijski izgnanci in baron Schenk so prišli do bolgarskih prednjih straž.

Iz Amsterdama poročajo, da grška vlada kliče 8 letnikov rezervistov, ki niso bili mobilizirani. »Vossische Zeitung« poroča iz Londona, da je ententa zelo nezaupljiva glede grške mobilizacije, ker je večina grške armade istih misli kakor kralj. Ententa hoče mobilizacijo prepovedati, pač pa izbrati sebi prijazne čete in jih kot prostovoljce prepeljati v Solun.

V Pireju je sedaj 75 ententinih vojnihih ladij.

Govori se, da ne bodo razpustili samo zvez rezervistov, ampak tudi Venizelosove četaše.

Venizelosovi listi poročajo, da iz dežele spravljajo v Atene močne čete, da vzdržijo mir in red.

Ententa je grški vladi garantirala za osebno varnost poslanikov osrednjih držav, toda brzojavne zveze s svojimi vladami nimajo več.

»Dreptatea« poroča, da je Venizelos oficijelno pooblaščen študirati dopise med grško in zunanjimi vladami.

Srbija.**Iz srbske armade.**

Genj, 14. septembra. Uradna poročila o delovanju solunske armade javljajo navadno le o bojih s topovi. Če se kdaj izvede kak napad pehote, se ga skoraj izključno udeležijo le Srbi. Srbski zbor je edina skupina Sarraiove armade, ki se je dozdej res vojskovala z Bolgari. O Angležih, Francozih, Italijanih, Rusih in o Senegalcih se ne čuje niti besedica. Srbska armada šteje komaj 60.000 mož; večinom zadnjega poziva v starosti 35 do 45 let in taki, ki niso bili prejšnje čase potrjeni; vsi drugi za orožje sposobni Srbi so mrtvi. Ka Krfu samo so jih pokopali 14.000; umrli so na posledicah strašnega trpljenja med umikanjem srbske armade. Pač pa preplavljajo Atene srbski dezertjerji. V vseh atenskih kavarnah je videti srbske častnike, ki se branijo vrniti na bojišče.

Pretep v srbski skupščini.

Ženeva, 14. septembra. Iz Rima poročajo, da je bila prva srbska skupščina na Krfu zelo burna. Na koncu so se stekli. Današnji »Eclair« pravi, da so te vesti pretirane. Pri srbskih poslancih je razburjenje pač umljivo. Pašič je odločno zavrnil vse ugovore.

Vojska z Italijo.**AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.**

Dunaj, 14. septembra. Uradno se razglasa:

Sovražni topniški ogenj na Kraško planoto se je znatno pomnožil.

V Tiroolah so naše čete čistile dalje ozemlje Forame; ob osvojitvi neke višinske postojanke so ujele 44 alpinov, med njimi 2 častnika, in zaplenile 1 strojno puško kakor tudi znatne zaloge.

Naše postojanke na Fasanskem grebenu se nahajajo pod trajnim ognjem topništva.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

LAŠKI NAFAD NA TRST IN NA POREČ.

Dunaj, 14. septembra. Uradno se razglasa:

Sovražna skupina letal, 18 Capronijev, je 13. septembra popoldne v varstvu treh obrambnih letal napadla Trst. Da podpirajo napad, se je nahajalo v zalivu 6 sovražnih torpedovk in 2 motorna čolna. Vrgli so veliko bomb, a povzročili so le malo škode, vojaške pa nobene. Kolikor je znano, je bil en mož lahko ranjen. Linjski ladjin poročnik Banfield je prisilil v zračnem boju eno sovražno brambno letalo, da se je moralo spustiti doli in umakniti za sovražne črte. Lastna letala in obrambne baterije so zadevale sovražne torpedovke.

Istočasno je priplula sovražna skupina letal nad Poreč, kjer je vrgla približno 20 bomb. Druge škode ni, kakor da je uničena neka koča.

Poveljstvo mornarice.

Izpred Gorice.

Goriško, dne 13. sept. 1916.

V nedeljo zvečer je prišlo v goriških predmestjih, posebno v t. zv. »Rafutu«, katerega še vedno držijo naši, do ostrih spopadov pehote. Lahki so imeli velike izgube. Kakor stoji sedaj položaj, ne kaže Lahom drugače, kakor poizkušati iti naprej, če bo šlo, ali pa prepustiti Gorico zopet našim.

Druge te dni dalje mirno. Delovane letalcev po navadi.

Veliki načrti Italijanov.

Bern, 14. septembra. »Echo de Paris« poroča iz Milana: Na Tridentinskem in ob Soči bo le še malo časa mirno. Nek visok častnik je izjavil našemu poročevalcu, da hoče italijansko vojno vodstvo že v bližnjem času uresničiti izredno drzne načrte. Če se bo posrečilo to sijajno idejo spretno uresničiti, bomo, je dejal, vzeli Avstrijem eno glavnih obrambnih točk. Izvedba tega načrta je poverjena vojvodi Aosta, ki je z zavzetjem Gorice dokazal, da je eden najmožnejših voditeljev armade. Brez njegove hladnokrvne odločnosti bi bila Gorica še danes v sovražnih rokah.

Palazzo di Venezia.

Lugano, 14. septembra. Italija je zavrnila protest, češ, da je žaljiv. (Čudno, šele po 14 dneh. In vendar je Italija že l. 1866. v mirovni pogodbi priznala, da je palazzo di Venezia last Avstro-Ogrske. — Op. ur.)

Italijani prodirajo v Epiru.

Ženeva, 14. septembra. (K. u.) Švicarski listi poročajo iz Pariza, da Italijani v Epiru neprestano prodirajo.

Boji na zahodu.**NEMŠKO URADNO POROČILO.**

Berlin, 14. septembra. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala bavorskega kraljeviča Ruprehta. V bitki ob Somme na obeh straneh topniški boj največje besnosti.

Krvavo so odbili ponovne močne sovražne napade med Ginchy in Somme in na več točkah južno od reke.

Pri protisunkih smo pridobivali deloma ozemlje.

Privedli so ujetnike in plen.

Bojna črta nemškega cesarjeviča.

Na desnem bregu Moze so se razvili med ob časa do časa zelo živahnim streljanjem v odseku Thiaumont—gozd Chapitre zahodno od soteske Souville boji pehote.

Prvi generalni kvartirni mojster: Ludendorff.

Eksplodzija v Bayonne.

Pariz, 14. septembra. (Kor. ur.) V tovarni smodnika v Bayonne se je zgodila eksplozija, ki je povzročila veliko škodo. Ubiti sta dve, ranjenih je nad 20 oseb.

Španska.

Nova vlada na Španskem. Ženeva, 14. septembra. Pariški listi poročajo iz Madrida, da misli prosto-

Naročaito „Slovenca.“

voljno odstopiti Romanones. Vlado bi sestavil Mauri in sicer koncentracijsko vlado. Romanones bi Mauro podpiral pri dobrohotni nevtralnosti do entente.

Španski državni zbor sklican.

Bern, 14. septembra. (Kor. ur.) Lijonski »Progress« poroča iz San Sebastiana: Španski kralj je podpisal odlok, s katerim se je sklical španski državni zbor 27. septembra. Ministrski predsednik grof Romanones je izjavil: Sklicanje državnega zbora dokazuje, da se v notranji politiki ni nič izpremenilo, kar tudi Maurov govor jasno dokazuje. Kralj se je predvčeršnjim povrsti posvetoval s francoskim in z angleškim veleposlanikom. Narodnega ministva ne bodo sestavili, kakor se je prvotno nameravalo.

Razna poročila.

Državni vojni svet v Nemčiji.

Narodnoliberalna stranka v Nemčiji bo na svoji konferenci razpravljala o predlogu, da naj se osnuje državni vojni svet, ki bi bil v pomoč in za nadzorstvo vodilnim državnikom. Polmesečnik »Das freie Wort« predlaga ustanovitev diplomatskega državnega sveta, v katerem bi sedele vse bistrske glave vseh različnih poklicev in stanov in ne samo diplomati in državniki po poklicu. Značilno za razpoloženje iz časa vojne izkušnje in žrtev.

Amerika in trgovski podvodniki.

Berlin, 14. septembra. (K. u.) Wolff iz Newyorka: »Evening World« pravi v uvodniku, da Amerika ne bo izpremenila svojega pametnega stališča. Trgovski čoln je trgovski čoln, pa naj vozi nad ali pod vodo. Anglija pač ne more pričakovati, da bo Amerika zakonito trgovino odganjala od svojih obal samo zato, da varuje angleške živce.

Dnevne novice.

+ **Za dom, za cesarja!** Na dolomitski fronti je te dni kot junak preminil kadet Edvard Presker, sin višjega revidenta državnih železnic g. Ivana Preskerja v Ljubljani. Dokončal je bil študije na drž. visji realki v Gorici in bil komaj 20 let star. Poveljnik vojnega oddelka, ki mu je pripadal pokojnik, major pl. R., je v imenu celokupnega častniškega zbora naslovil na junakovega očeta pismo, v katerem pravi med drugim: »Vašega mladega, pogumno odločnega sina je vzelo. Vršeč svojo dolžnost, je padel, zadet od sovražne krogle, ko se mu je bilo pravkar posrečilo, z največjo, vzgledno hrabrostjo odbiti sovražni napad. Padel je, zadet v glavo, ne da bi trpel, ne da bi se sploh zavedel, da je poškodovan. Mi izgubimo v njem odličnega tovariša, enega najhrabrejših častnikov, vzor zvestega izvrševanja dolžnosti in požrtvovalnosti. V Maistatu poleg Niederdorfa v Pusterski dolini bomo svojemu nepozabnemu tovarišu priredili vredno pokopališče na tamošnjem vojaškem pokopališču sredi njegovega padlega moštva.«

Nemški kancler pri cesarju. »Frankfurter Zeitung« poroča, da sta govorila o političnih in vojaških vprašanjih vzhoda od Rige do Bospora.

+ **Grofa Stürgkha** je zasljal cesar 13. t. m. v avdienci.

+ **Iz seje deželnega odbora kranjskega dne 14. septembra 1916.** Navzoči: Deželni glavar dr. Šusteršič in deželni odborniki dr. Lampe, dr. Pegan in dr. Triller. — Glede na začetek šolskega leta in na tesni gmotni položaj ljudskošolskega in meščanskega učitelstva se sklene: Vojne drag. podpore, ki so se nameravale izplačati šele 1. novembra t. l., se izplačajo izjemoma že 1. oktobra 1916 in sicer v istem obsegu in isti izmeri, kakor se je dovolilo z dnem 1. julija t. l. Vpošteti so vsi ljudskošolski in meščanski učitelji. — V olajšanje preskrbovanja ljubljanskega prebivalstva z mlekom se načeloma sklene ustanoviti v ljubljanski okolici deželno mlekarstvo. — Ustanovi se fond za vojne domove, v katerega prispeva dežela — proti naknadni odobritvi deželne zbornice — 50.000 K kot »temeljni kamen«. Javnost, zlasti občine se pozovejo k udeležbi odn. prispevanju. Sestavi se organizacijski načrt in regulativ. Posebna naloga je, obvarovati obstoječe domove v vojni službi nahajajočih se posestnikov pred propadom. Ustanovi se poseben deželni urad za vojne domove in deželni glavar se pooblasti, da tozadevno vse potrebno odredi.

+ **O zborovanju nemško-narodne zveze dne 13. t. m.** se bo izdalo poročilo, ki bo izjavljalo, da je poročal načelnik dr. Groß o delovanju načelstva. Posebna pozornost se je obračala na preskrbo z živili. Delalo se je na to, da bi se boljše uredila dobava živil z Ogrskega. Skupno s krščansko-socialno stranko se je zahtevalo, naj se ustanovi urad za to in, če mo-

goče, naj se za to določi ena sama oseba. Dalje so se zahtevale boljše plače stalnim nastavljenecem: aktivnim in v pokojnem uradnikom, ker sedanje draginjske doklade ne zadoščajo. Skupno s krščansko-socialno stranko je izročilo načelstvo vladi spomenico o pokritju obrestovanja vojnih posojil. Zahtevalo se je, da ne smejo novi davki zadeti le širokih ljudskih plasti, marveč posebno premožne sloje. Nove po vladi izdane postave o davkih so to le deloma vpoštevale. Nemška narodna zveza je na svojem zborovanju nastopila za to, naj se skljuje tako državni zbor kakor tudi delegacije, ker to zahteva korist domovine in prebivalstva. Glede na cenzuro je zavzela nemško narodna zveza stališče, da se mora, kar je samoobsebi umljivo, vsaka vojaška zadeva strogo cenzurirati; a sedanje omejitve svobode časopisja so naravnost škodljive. Zahtevalo se je, naj se skrbi za odškodnine po vojski prizadetim pokrajinam, posebno na Koroškem, in naj se to hitro izvede. Dalje so zahtevali primerne draginjske doklade državnim uradnikom in penzionistom, okrepitev obrtnega stanu in ustanovitev enotnega preskrbovalnega urada.

+ **Novi nuncij v Avstro-Ogrski** bo postal, kakor poroča »Osservatore Romano«, dosedanji nadškof verelliški, monsignor Teodor Valfredi Borzo z naslovom trapecunjski nadškof.

+ **Osebnost vest.** Naslov in značaj dvornega svetnika je dobil predsednik okrožne sodnije v Celju Albert Kotzian.

+ **Kasacijski sodni dvor o porotnih sodiščih.** Kasacijski sodni dvor je razsodil, da ni kompetenten presojati, če je suspendiranje porotnih sodišč nepostavno.

+ **Umrl je dunajski vseučiliški profesor dr. Josip Pollak.**

— **Prestavljeni so na južni železnici:** Adjunkta Josip Jenko iz Velikovec v Preding-Wieselsdorf in Franc Škof iz Zidanega mosta v Ljubljano, juž. kolodvor; asistenti Viljem Gorgup iz Divače v Trst, Franc Šircelj iz Langenwanga v Gor. Dravograd in Julij Ramšak iz Celja v Puntigam.

— **Konec poletnega časa.** Ogrski trgovski minister je z ozirom na odredbo ogrske vlade glede na poletni čas zapovedal, da naj železniška ravateljstva store vse potrebno, da se v noči od 30. septembra na 1. oktober zopet vpelje v železniškem obratu srednjeevropski čas.

Dopolnilne skušnje za enoletno prezenčno službo med vojno se bodo vršile vsak mesec, razen v septembru na sledečih kadetnicah in vojaških višjih realkah: Dunaj, Praga, Gradec, Brno, Karlovec in nekaterih drugih ogrskih in severnih mestih. Prošnje se vlagajo na vojaško poveljstvo, v čegar območju prosilec stalno prebiva. Če je prosilec v aktivni službi, tedaj naj prosí pri vojaškem poveljstvu, v čegar območju aktivno služi. Kdor ne bi delal skušnje v nemščini (kot glavnem jeziku), tedaj ga bodo odkazali npr. za slovenščino v Maribor. Skušnje se prično vsak drugi pondeljek v mesecu in trajajo dva dni. Prosilci v aktivni službi dobijo tridnevni dopust. Vožnja ni všteta. Dobijo vse pristojbine in na željo tudi erarično stanovanje. Vsakdo naj prinese s seboj vpoklicno povelje vojaškega poveljstva.

— **Naše planinske kočje.** Slovensko Planinsko Društvo naznanja, da bo turistovska kočja ob izviru Kamniške Bistrice oskrbovana tudi jeseni in pozimi in dobro preskrbljena z vsemi živili in pijačo. — Kamniška kočja na Kamniškem sedlu se bode oskrbovala še do 2. oktobra in je z vsem preskrbljena. — Koča na Veliki Planini nad Kamnikom je otvorena in oskrbovana do 2. oktobra in dobro preskrbljena z vsemi živili in pijačo. Sedaj v početku jeseni so najlepši izleti na tej planinski postojanki.

— **Odlikovani slovenski letalec.** Srebrni križec s krono na traku hrabrostne svetlinje je sprejel c. kr. strojni mojster pri vojni mornarici g. Maks Lebštok, doma iz Kamnika. Odlikovanje je dobil za požrtvovalno delovanje v zraku in na vodi.

Umrla vojaka. V ruskem ujetništvu je umrl 30 let star Jožef Cemič, edini sin posestnika na Pristavi pri Leskovcu in v bolnici usmiljenih bratov na Dunaju je umrl 25 let star Alojzij Žibert iz Straže sv. Valentina.

Državno milo. Za celo državo dobimo enotno vojno milo (žajfo) kg na debelo 3 K 20 vin, na drobno 3 K 60 vin. Cena je res precej nizka v primeri s sedanjimi cenami.

Laneno seme je zaplenjeno. Prodajati se sme samo centrali za mast in olje 100 kilogramov 100 K.

— **Iz italijanskega ujetništva** so se nam oglasili sledeči Slovenci, ki so bili ujeti dne 8., 9. in 10. avgusta ob Soči in na Sabotinu: Iz Kranjskega: Srša Franc, Vozel Matevž, Rupnik Ivan in Humar Martin; iz Istre: Gustin Anton, Nacinovič Josip, Ritoša, Haška, Petran in Gumič; Primorci: Rudolf Germek in Starc Franc, oba iz občine Tomaj na Krasu in Budal Josip, iz goriške okolice; vsi navedeni so služili pri črnovoj. sap. baonu št. 3/3. — Gržetič

Franc, 2. ogr. pp., Podgorje, Kozina, Istra. — Trebižan Alojzij, Ferluga Ivan, Rojac Ivan, Vičič Josip, Zigon Andrej in Kenda Josip, vsi od Baukomp. št. 201/14. — Jakomin Anton, 37. dom. p., 7. s., iz Istre.

— **Povodenj na Dolenjskem.** Vsled dolgotrajnega deževja je nastopila po poljih Dolenje vasi in skozi pri Kočevju silna povodenj. V Kočevju so bile kar ulice zalite. Sadeži: krompir, repa, koruza, cela polja pod vodo. Krompir gnije.

— **Orjaški rožmarin.** Posestnik Simončič, po domače Dobrovoljec, v Mihovem pri Št. Jerneju na Dolenjskem ima na svojem vrtu pred hišo rožmarinov grm, kakršnega menda nima nihče v naših krajih. Visok je čez poldruhi meter, širok v premeru skoro tri metre, obseg debela pri tleh pa pol metra. Grm je lepo gost; ima več vršičkov. Rožmarin je na prodaj.

— **Umrl je v Zadru višji finančni svetnik Pavel Ljubičić.**

— **Strašen potres na vznožju Koralpe.** — **21 oseb mrtvih.** V okolici kraja Ober-Pichlinga ob vznožju Koralpe na Štajerskem se je ponoči na 7. t. m. strašno stresla zemlja; tresenje je trajalo štiri sekunde. V Ober-Pichlingu se je podrla več hiš; 21 oseb je mrtvih.

— **»Avstrijska zveza za boj proti tuberkulozi«**, o koje namenih smo na drugem mestu obširno poročali, prejela je v kratkem času svojega obstanka naslednje izdatne prispevke: Od Njegovoga c. in kr. Apostolskega Veličanstva 100.000 K, od nadvojvode Fridrika in nadvojvodinje Izabele 50.000 K, od nadvojvode Fran Salvatorja in nadvojvodinje Valerije 2000 K, od nadvojvodinje Marije Annunciate 500 K, od nadvojvodinje Marije Terezije 200 K, od avstro-ogrške banke (prvi obrok) 1.000.000 K, od avstrijske družbe Mannesmannovih cevi 110.000 K, od zavarovalne družbe »Assicurazioni Generali« 100.000 K, od zavarovalnice proti delavskim nezgodam na Nižje Avstrijskem 50.000 K, od zavarovalne družbe »Riunione adriatica di Sicurtà« v Trstu 50.000 K, od zavarovalne družbe »Phönix« 50.000 K, od zavarovalnice proti delavskim nezgodam v Pragi 50.000 K, od zavarovalne družbe »Donau« 25.000 kron, od Prve avstrijske splošne zavarovalnice proti nezgodam 20.000 K, od zavarovalnice za življenje in rente 20.000 K, od »Galicije«, delniške naftadružbe, 20.000 K; od baronice Clarice Rotschild 15.000 K, od »Poldi-Hütte«, tvornice litega jekla, 10.000 K, od c. kr. priv. družbe Gizela 10.000 K itd. Prav tako številni in izdatni so prispevki privatnikov. »Avstrijska zveza za boj proti tuberkulozi« razpolaga tako razven z izdatnimi sredstvi, ki jih je dala država na razpolago, z zbirko v znesku 3.864.440 K. Ta zbirka dosegla se je v kratkem času od ustanovitve zveze dne 22. maja t. l. pa do 26. julija.

— **Razredna loterija.** 100.000 K je zadel št. 12.406; 40.000 K št. 38.123 K; 10.000 K št. 35.647; po 5000 K št. 7836, 32.385 in 37.502.

— **Albanske šole** je otvorila avstrijska vojna uprava v okrožju Mitrovica v Srbiji.

— **Šolska vodstva** naj blagovolijo na znanje vzeti, da je v Katoliški bukvarni založen »Dnevnik« le enovrsten sedaj, kar se je uravnalo na željo vseh slovenskih gg. okrajnih šolskih nadzornikov že lansko šolsko leto. Za poročila glede učil in knjižnice je na razpolago tiskovina št. 230 in 231 (zadnja za gg. nadzornike).

Tuberkuloza.

I.

Tuberkuloza, to zavratno in nevarno zlo, je ena najpogostnejših in najrazširjenjših boleznih človeškega rodu. Prav kakor kuga se razprostira čez mesta in dežele, popade mlade in stare, ubožne in bogate, visoko stoječe in priproste ljudi. Ena sedmina vseh smrtnih slučajev gre tuberkulozi na rovaš.

Najbolje v nevarnosti so slabo rejeni, od dela upehani in v nezdravih odnošajih živeči ljudje; oni so prva žrtev bacila tuberkuloze, povzročitelja te bolezni.

Prav to je tudi vzrok, zakaj se v vojskih časih pomnoži število tuberkuloznih obolenj. Mnogi se bodo iz vojske vrnili s to boleznijo in sicer taki, ki so zdravi odšli na bojno polje in ki so si v vojski nakopali tuberkulozo kakor taki, ki se jih je že prej lotila kal bolezni, pri katerih se je pa tuberkuloza stoprav v vojski očitno razvila. Napor in pomanjkanje, ki jih povzroča vojska, nerednost in nesnaga, ki se tu pa tam pojavlja, silno pospešuje razširjanje tuberkuloze.

K sreči je tuberkuloza ozdravljiva. Celozna za tuberkulozo težko oboleli, ki so jih svoj čas smatrali za izgubljene, so v stanju ozdraveti, če se jih pravočasno odvede dela in napora in nastani v zdraviliščih, kjer se skozi nekaj mesecev v čistem solnčnatem zraku, pri popolnem telesnem in duševnem pokoju skrbno hranijo in zdravniško oskrbujejo. Tuberkulozne torej lahko rešimo. Žali Bog so razmere take, da so imeli doslej le premožni bolniki priliko

ozdraveti, dočim so bili nepremožni prepuščeni svoji žalostni usodi. Ali je to pravično? Ali je človeško in dostojno?

Ne in še enkrat ne.

Vsakomur, ki ima nesrečo, biti tuberkulozen, bi morala biti dana prilika, da ozdravi. Radi tega je tudi vsakdo dolžan, pripomoči k rešitvi tuberkuloznih.

Na koga pa naj bi se bolj obračala naša skrb, kakor na one nesrečnike, ki so si v vojski nakopali bolezen, na vračajoče se vojščake? Zanje, ki so za nas trpeli in prelevili kri, bije naše srce.

Rešitev tuberkuloznih pa ni le sveta dolžnost napram našim bližnjikom, s katero odplačamo dolg svoje hvaležnosti, ona je marveč tudi v lastnem interesu vsakega posameznika. Ne le ljubezen do bližnjih, tudi zdravo samoljubje nam veleva rešitev tuberkuloznih, kajti tuberkuloza je silno nalezljiva bolezen! Jetičniki so nam vsem trajno nevarni; z bacili, ki se nahajajo v njih izmečkih, in ki prehajajo potom teh v zrak, okužujejo druge ljudi s tuberkulozo. Osobito mali in najmanjši otroci so vedno v nevarnosti, da zapadejo tuberkulozi, dokler se jetičniki prosto gibljejo in izvršujejo svoj poklic. Koliko otrok umre za škrufoznimi obolenji žlez in kosti, za vnetjem možganske mrene, porebrnice in potrebušnice, ne da bi si večina ljudi bila na jasnem, da so vsa ta obolenja le posebna vrsta tuberkuloze, povzročena po okužbi z bacili iz pljuč tuberkuloznih bolnikov.

Če torej tuberkuloznim omogočimo, da ozdravimo, ne varujemo le sami sebe, temveč tudi svoje otroke in vnuke.

In ravno sedaj je čas, poseči vmes in preprečiti, da vračajoči se tuberkulozni vojaki ne zanesejo gorja v svoje rodbine! Odvrniti je treba nevarnost, ki preti po tuberkuloznih vojaki in ob enem poskrbeti, da ti ozdravijo in zopet pridobijo svojo delazmožnost. Država se mora postaviti na čelo te akcije in vsakdo mora sodelovati. S tem poskrbimo tudi za bodočnost naše domovine, ki je toliko časa zaostajala v boju proti tuberkulozi. Sedaj hočemo pred vsem rešiti in ozdraviti naše vojake in ko bodo ti ozdravljeni, ostanejo nam v vojski ustanovljene naprave kot važen pripomoček za bodočnost in za čas miru.

Dr. Crusius.

Ljubljanske novice.

Ij 50letnico lekarniškega poklica praznuje danes g. Gabrijel Piccoli, c. in kr. in papežev dvorni založnik. 15. septembra 1866. je vstopil kot praktikant v stričevo lekarno v Rovinju, kasneje je prevzel lekarno »Pri Angelu«, ki jo še danes vodi vestno in uspešno. G. Piccoli je mož človekoljubnega srca, ki s polnimi rokami daje, kjerkoli treba omiliti bedo in bol. Samo v vojnem času je daroval nad 21.000 kron v človekoljubne svrhe. Zato mu ob 50letnici čestitamo kot vrlému someščanu.

Ij Iz trgovskih krogov. Trgovci z moko nam sporočajo: Nikakor ne moremo trpeti, da bi se vsa krivda pomanjkanja moke vrgla na trgovce in mokaře. Če je dovoz moke adel do 30%, je vendar samo ob sebi umljivo, da tudi mi dobimo komaj 30% tiste množine, s katero bi lahko zadovoljili vse ljudi. Mestna aprovizacija lahko pokaže s številkami, koliko je vsakih 14 dni izdanih nakaznic za moko in koliko so dobili trgovci in mokaři zadnjih in predzadnjih 14 dni pšenične moke. Potem se bo razvidelo, da ni naša krivda, če je na tisoče ljudi ostalo brez moke. Trgovci ne zadržujemo moke. Ako bi jo zadrževali, bi jo morali imeti že precej vagonov. Če bomo dobili toliko moke, kolikor je nakaznic za moko, bodo prišli vsi ljudje do množine moke, katera jim gre.

Ij Občinstvo naj pomaga pri reviziji razdeljevanja moke! Piše se nam. Vsak naj si natančno zapiše, koliko je se pri novem razdeljevanju moke dobil moke v prodajalnici. Te zapiske naj magistrat primerja z množino v prodajalne oddane moke. Že sedaj naj se ostro izvrši ta kontrola!

Ij Zatekla se je lovška psica svetlorjavne barve (nemško-kratkodlake pasme). Čuje dozdevno na klic »Flora«. Nahaja se: Spodnja Šiška, Nova ulica št. 183.

Izgubila se je zlata damska ura od Ble da čez Radoljico. Odda naj se proti nagradi Kolodvorska ul. št. 31 (Lampret), Ljubljana.

Primorske novice.

Vprašanje o goriškem veleposestvu. Ze parkrat so nastopili goriški veleposestniki pri deputacijah. Toda, bili so le zastopniki italijanskega veleposestniškega društva. Kakor se še spominjam iz prejšnjih časov, je obstajalo na Goriškem tudi slovensko veleposestniško društvo. Vsaj slovenski goriški posestniki volijo v deželni zbor goriški — ravnotako kakor laški — tri poslance. Kako pride do tega, da le laški veleposestniki nastopajo in govorijo. Kaj je temu vzrok in kdo nam reši to vprašanje?

Ponovno se pozivljajo vse občinske uprave evakuiranih občin na Goriškem, da tekom osmih dni naznanijo deželnemu odboru goriškemu, sedaj na Dunaju (I. Parlament), svoj sedanjí sedež. Občinske uprave, ki bi temu pozivu ne zadostile, ne bodo sprejete v novi predlog na c. kr. vlado za izplačilo predumov v svrhu plačevanja občinskih uslužbencev in v svrhu nadaljevanja s tekočo javno upravo.

Budal Marija, hči Franceta Budala, posestnika v Gorici, stanujoča v Via Vogel št. 9, mati neznanu kje, oče pa sedaj pri vojaki, je dne 14. septembra 1916 v tukajšnji deželni bolnišnici umrla. Pogreb bo dne 19. septembra 1916 ob poldruhi uri popoldne. Sorodniki se s tem vabijo, da se zglase pri Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani.

Imenovanje. Voditelju tržaškega redarstvenega ravnateljstva, gospodu vladnemu svetniku dr. Antonu Mahkovicu je cesar podelil naslov dvornege svetnika.

Padel je na bojišču sodrug Docet iz Pulja. Bil je zastopnik istrske socialne demokracije v strankinem vodstvu.

Iz Pazina poročajo: Te dni je obiskal Pazin presvetli gospod škof krški dr. Mahnič. Govori se, da se vrše pogajanja radi prodaje novega, a ne še dovršenega »Dijaškega doma«.

— **Iz ruskega ujetništva** nam piše sanitetni podčastnik 97. pp. Ivan Mahnič, da je v ujetništvu že od 19. februarja 1915 in da od takrat ni v nikaki zvezi s svojimi starši. Nahaja se v veliki bedi in revščini ter prosi svoje starše, naj mu pošljejo brzobjavno denar. Njegov naslov: Ivan Mahnič, sanitarni podčastnik 97. pp., vojenopleni, Okolotok, Narodni dom, Tambov, Rusija.

Trgatev na Goriškem. Nekateri so na Goriškem že v zadnjih dneh pričeli s trgatvijo.

Slovenska trgovska šola v Trstu s pravico javnosti. Vpisovanje se bo vršilo v šolskih prostorih v ulici Stadion št. 21, I. nadst., dne 16. in 18. septembra od 9. do 11. dop. in od 3. do 5. pop. Učencem se je zglasiti v spremstvu staršev ozir. njih namestnikov, ali jim je pa prinesli njih pismeno dovoljenje. Nanovo vstopajoči učenci morajo prinesiti s seboj rojstni list, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o cepljenju koz in o očeh. Onim, ki zadnje leto niso obiskovali šole, je prinesiti vrhutega npravstveno spričevalo, izdano od županstva ali policije. V pripravljajni tečaj vstopijo lahko učenci, ki so dopolnili 13. leto in dokažejo z zadnjim šolskim spričevalom zadostno predizobrazbo. V prvi tečaj se sprejemajo vsaj 14 let stari absolutni meščanski in nižjih srednjih šol ter pripravljajni tečajev na trgovskih šolah. Tisti učenci, ki nimajo te predizobrazbe, se morajo podvreči sprejemnemu izpitu, s katerim naj dokažejo, da jim bo mogoče s pridom slediti pouku. V drugi tečaj vstopijo lahko absolutni prvega letnika dvorazrednih trgovskih šol; drugim je delati izpit čez učno snov prvega letnika. Absolventje šole dobe po dovršenih naukih odhodno spričevalo, ki nadomešča predpisano učno dobo v kakí trgovski obrti in jim po § 20. 1. odst. b) brambnega zakona z dne 5. julija 1912, drž. zakonika št. 118 daje pravico do dveletne vojaške službe, eventuelno z naknadnim izpitom do enoletnega prostovoljstva. Vsi učenci plačajo pri vstopu prispevek za učila v znesku 4 K, nanovo vstopajoči vrhutega 5 K vstopnine. Šolnina znaša za I. in II. letnik 200 K letno, za pripravljajni tečaj pa 80 K. Revnejši učenci se lahko deloma ali popolnoma oproste plačevanja šolnine. Šolnina se plačuje ali v enakih dveh semestralnih ali 10 mesečnih obrokih. Sprejemni in ponavljajni izpiti se bodo vršili 19. in 20. septembra od 8. zjutraj naprej. Dne 21. septembra od 8. zjutraj bo skupna otvoritvena sv. maša. Reden pouk se prične dne 22. septembra ob 8. zjutraj. Ako se oglasi vsaj 20 učenk, se otvori prvi tečaj dvorazredne deklinške trgovske šole. V slučaju, da se to število ne doseže, se uvrste dotične učenke, kakor v minulem šolskem letu, kot hospitantke v deški tečaj. Glede pogojev za sprejem učenk v I. tečaj kakor tudi glede denarnih prispevkov velja isto, kar je zgoraj omenjeno za deško šolo. Učenke se ne oproščajo plačevanja šolnine. Za zunanje učence (učenke) preskrbuje ravnateljstvo primerna stanovanja in prosi vse tiste družine, ki imajo zdrava in zračna stanovanja s hrano za dijake, da to javijo vsak dan med 10. in 11. uro dop. v Tržaški posojilnici in hranilnici pri ravnatelju ustmeno ali pismeno. V pojasnilo bodi povedano, da je Slovenska trgovska šola v Trstu dnevna šola pod nadzorstvom državnih šolskih organov in je ni zamenjati z večernimi trgovskimi tečaji. Nadaljne informacije

se dobivajo pri ravnateljstvu v predpoldanskih urah. — Ravnateljstvo.

Vojaške vesel.

Odlikovanje. Stotnik generalnega štaba Anton Lokar je dobil ob bolgarskega kralja bolgarski vojni križ. Odlikovani je dodeljen bolgarski armadi v Dobruži in je sin g. nadžučitelja v pok. Ivana Lokarja iz Ljubljane.

Odlikovanja. V drugič je dobil ponovno najviše zahvalno priznanje nadporočnik 18. pp. Josip Breznik. — Najviše pohvalno priznanje so dobili: nadporočnik dr. phil. Franc Vapotič, pri letalski stot. št. 12, nadporočnik dr. jur. Ivan Šuman, pri div. mun. parku, nadporočnik Robert Korbar, pri železniškem pov. v Temešvaru, in poročnik 18. d. pp. Franc Koren pri želez. postaji, pov. v Holmu. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste so dobili: poročnik Knapič Ervin in inf. Komar Ivan, oba pri 55. pp., nadlovec 8. lov. baona. Tratnik Anton in praporščak 17. pp. Dekleva Maks. — V drugič sta dobila srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste tit. četovodja 8. lov. baona. Benedičič Mihael in tit. četovodja 7. pp. Gorenci Dominik. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste je dobil narednik 97. pp. Sokol Anton. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: infanterista 17. pp. Košmerl Franc in Rojc Franc, topničarji 3. gor. top. p. Fabjan Ivan, Čeh Ivan, Vidrih Maks, Geišt Franc in Troj Peter, pionirji 3. pion. baona Kvas Josip, Drofenig Vinko, Jazbec Josip in Schlaf Jurij.

Odlikovanja pri 5. dragonskem polku. Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili dragonci: Jošt Anton, Žerjav Jakob, Znidarič Franc, Flach Franc, Meister Franc, Hable Josip, Kiesewetter Viljem, Maleček Vencel, Markt Jurij, Senegačnik Anton, Steinbauer Ivan, Schittl Josip, Robič Matija, Gracej Ivan, Ferenc Alojzij, Lesek Jakob, Sonaja Anton, Vidovič Ivan, Giebitz Josip, Solinc Jakob, Šols Alojzij, Varhanik Ivan, Vomela Franc, Verbovšek Anton, Pibernik Jakob in Berdogac Peter.

Odlikovanja pri 20. lovskem bataljonu. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: enolet. prost. patr. vodja Jazbinšek Franc, patr. vodja Grimm Josip, lovci Napotnik Ivan, Grah Franc, Manhart Vencel, Šuran Simon, Legiša Anton in Bon Karel, podlovca Bužan Peter in Raspotič Peter.

Iz seznama izgub. Lovca Zupan Ivan, 1. lov. baon., ujet; lovci Caudek Josip, Izgoršek Franc, 4. s., Jerman Ivan, Lampret Ivan, Marinišek Josip, Matekovič Jurij, Oblak Edvard, Ogrinc Andrej, Pirnat Franc, 3. s., Repnik Andrej, Schober Josip, 2. s., Škofič Blaž, Slabjana Valentin, Stibelj Josip, Stupnikar Franc, Tančar Anton, Tomazin Ivan, Turk Josip, Vidic Franc in Zupanc Franc, patroljni vodja Začar Josip in podlovec Vidic Franc, 3. s., vsi od 7. lov. baona., ujeti. — Ujeti so od 20. lov. baona.: lovci Brelih Franc, Cerkenj Josip, Ivančič Primož, 1. s., Kranjc Josip, Mandel Nikolaj, Mogole Ivan, 3. s., Remič Anton, 4. s., Ronko Ivan, 2. s., Zgavec Ivan, 4. s., Zlobko Franc, 2. s., Lovc Petkovec Ivan, 2. s., 20. lov. baon., mrtev. — Trenjski vojak 3. tren. div. Merhar Franc, ujet. — Inf. Marek Ivan, 4. dom. pp., 2. s., mrtev. — Četovodja Novak Karel, 154. črnovoj. baon., 3. s., ujet.

Gospodarstvo.

«Lončarska zadruga» se je ustanovila v Dolenji vasi pri Ribnici. Pristopili so takoj vsi lončarji dolenjevaške in ribniške doline. Zadruga ima predvsem namen skupne dobave sirovine kot tudi posredovanje oddaje lončarske robe, da se obdrži in dvigne za Kranjsko važna domača obrt lončarija, ki je v zadnjem času začela padati in je nevarnost, da se sčasoma opusti. Za obstoj in napredek imenovane obrti bo zadruga, upamo, velike koristi. Z dobavo sirovine, posebno svinca, kotlovine itd., se je pričelo takoj, pri čemer je bil zadrugi izdatno v pomoč Obrtnopospeševalni zavod v Ljubljani. — Zadrugi načeluje deželni poslanec g. K. Škulj. Naročila lončarske robe in peči naj se naslavljajo: »Lončarska zadruga« v Dolenji vasi pri Ribnici.

Mlade delavne vole sive pasme, starejše breje telice in plemenske bibe vseh pasem zamenja v večjem številu za klavno živino »Kranjsko deželno mesto za dobavo klavne živine v Ljubljani«. Živino-rejci, ki imajo starejše, težke vole, se pozivljajo, da jih oddajo »Kranjskemu deželnemu mestu za dobavo klavne živine«, da dobe mesto njih mlade, čvrste, delavne vole. Živino-rejci ogledajo si lahko vsako soboto dopoldne delavne vole v Ljubljani ter jih tu tudi lahko prevzamejo. Klavno živino pa lahko obenem oddajo v Ljubljani ali pa pri prihodnji vojaški dobavi, ki se vrši v njih okraju. Baš na tak način se zamenjavajo breje telice in plemenski bibe. »Kranjsko deželno mesto« pa tudi prodaja omenjeno živino živino-rejcem, če nimajo klavne živine v zameno. Živino-rejci naj se oglase za pojasnila, preden si ogledajo živino, v centrali »Kranjskega deželnege mesta« v Ljubljani, Turjski trg št. 1, osebnost ali pa pismeno.

Čevlji z lesenimi podplati. Spriču občutnega pomanjkanja usnja za podplate zadobivajo čevlji z lesenimi podplati vedno večji praktični pomen. Kupčijski interesentje na Kranjskem lahko dobe pri trgovski in obrtniški zbornici seznam firm, ki izdelujejo lesene čevlje in čevlje z lesenimi podplati v Avstro-Ogrski. Čevlje z lesenimi podplati razprodaja tudi »Lederbeschaffungsgesellschaft m. b. H.« na Dunaju, Hegelgasse 13. Vodja Obrtnopospeševalnega zavoda na Štajerskem je izumil podplate iz lesa, ki so vpopljlivi. Taki podplati se naročajo pri »Wirtschaftsabteilung des Steiermärkischen Gewerbeförderungsinstitutes« v Gradcu. Vpopljlivi podplat te vrste je kupčijski interesentom na vpopljlivo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Mast in olje na karte. Spodnjeavstrijsko namestništvo je uvedlo mast in olje na karte. Naredba stopi v veljavo dne 17. septembra. Vsaka oseba dobi 100 gramov surovega masla ali 120 gramov maščobnih izdelkov, ali pa 144 gramov surove maščobe ali olja na teden. Delavstvo s težjimi deli 150 gramov maščobnih produktov ali pa 180 gramov surove maščobe na teden.

Rdeči križ.

Iz št. Petra na Krasu se nam poroča: Tukajšnja podružnica »Rdečega križa« dosedaj ni stopila s svojim poslovnim poročilom pred javnost, deluje pa že od izbruha vojne na tibem, toda vztrajno v blagor našim bolnim in ranjenim junaškim braniteljem mile nam Avstrije zoper hinavske in klete sovraže. — Podružnica je v letih 1914. do 1916. imela dohodek 7940 K, izdatkov pa 6328 K. Ti dohodki so se po neumornem trudu podružničnega odbora — načeluje mu velezaslužni g. c. kr. poštni oskrbnik Ivan Černe — nabrali s prostovoljnimi prispevki, prireditvami veselic itd. Vzdružuje se bolnišnica, v katero je bilo dosedaj sprejetih do 10.000 bolnikov in ranjencev; nabavil se je bolnišnični inventar, kupili so se kirurški instrumenti,

obvezila in zdravila ter plačevalo stanovanje in hrana za zaposleno usmiljenko — vse to pa iz lastne moči, brez najmanjšega prispevka s strani osrednjega odbora »Rdečega križa« v Ljubljani. Ravno nasprotno: šentpeterska podružnica je ljubljanski centrali poslala 300 K za vojni zaklad. — In ne zadosti temu! Izročilo se je odseku »Rdečega križa« za preskrbovanje mineralnih vod na Dunaju nad 3000 praznih steklenic, nabralo mnogo perila, gorke zimske spodnje obleke, živeža, sadja in drugih potrebščin. S pomočjo posebnega zaklada so se delila krepčila mnogostevilnim ranjencem in bolnikom, ki so se mimo št. Petra na Krasu vozili v druge kraje. Značilno za delovanje podružničnega odbora je dejstvo, da je teden »Rdečega križa« v malem kraju št. Peter na Krasu dal čistih 2282 K in se je razpečalo spominskih listov za 480 K. — Gospoda načelnika Ivana Černetza so posebno krepko podpirali člani odbora g. Karol Mehora, ga. Olga Križajeva, g. Fran Seveč in njegova gospa Marija, ki so si izborne zasluge stekli pri okrepčevalni akciji in raznih prireditvah na korist »Rdečemu križu«. — Dolžnost vestnega poročevalca je tudi, da pred vsemi podružničnimi dobrotniki omeni g. kolodvorskega restavraterja Matijo Dolničarja, ki je v svoji plemenitosti dosedaj na blagu in denarju sam daroval veliko vsoto nad 3500 K, in g. c. in kr. nadporočnika Karola Mayerja, ki je samo v vojaških groh — pri gg. častnikih in pri moštvo lastne stotnije — nabral izredno vsoto 1300 K. Ta dva zgleđa domoljubne požrtvovalnosti bodita v spodbudo najširšim krogom, da pri najmanjši priliki ne pozabijo »Rdečega križa«, naših bolnih in ranjenih junakov, ki so za dom in cesarja darovali najdražje na svetu — zdravje in krepke svoje ude.

Glasba.

Svetogorski Materi božji. Besede in napev (za mešani zbor) zložil Janko Leban. Z nemškimi in slovenskimi besedilom je izšla ta preprosta pesmica, ki je v formi dobra, v invenciji vsakdanja, pa bo vsled melodioznosti, ki je otrok čustvovanja v Liedertafelstil zlasti v drugem delu, mnogim zborom zelo ugajala. Nemški prevod se zdi dokaj boljši, nego slovenski original. Skladnica ne kaže ordinariatovega odobrenja — znanje, da je skladatelj za cerkveno rabo ni namenil. Kimovec.

DIJAK ali DIJAKINJA

se sprejme na stanovanje in hrano, event. tudi brez hrane. Klavir na razpolago. Kje, pove iz prijaznosti uprava Slovenca.

Trgovski učenec

poštenih staršev z dve in tričetrtletno prakso želi vstopiti v kako trgovino z mešanim blagom. Najrajši kje na deželi. Cenjene ponudbe pod »Moč« 2191 na upravo Slovenca.

Učenka

ki ima veselje do modstovske obrti in zna nekoliko šivati se sprejme. Modni salon Alojzija Vivod-Mozetič, Pred škofijo 21, II. nadstopje.

Radi preselitve se prodaja

večja hiša

v kateri se nahaja gostilna in trgovina ter več stanovanj. Ohrestuje se dobro. Prevzame se lahko takoj. Več v Spod. Šiški, Celovška cesta 22. 2101

Suhe gobe, frčen med, vosek, kimej in janež

po vzorcu kupuje tvrdka

Maks Lavrenčič, Gradec, Etisabethstrasse 22. 2115

Zvezna furdka (La Ditta Alleata).

opozarja cenj. občinstvo tega mesta, da lahko odproda spodnjenavedeno blago po nižjerazvidnih cenah in se blago lahko pošilja v poštnih paketih do 10 kg tudi po povzetju, cene se razumejo netto brez poštnih stroškov:

pavola, stara	po K 4-50 kg	voina, barvasta	po K 5-50 kg
" nova	" 5- "	pletenine, fine	" 4- "
voina, bela	" 6-50 "	odeje, sukno, flanelo, preproge.	

Vzorci na razpolago.

Naslov: Alberto Albagli, via Belvedere 7, Trst.

Christofov učni zavod v Ljubljani

vpisuje ves september vsak dan od 12. do 3. ure pop. v Sodni ul. št. 1.

Začetek šolskega leta in otvoritev dnevni kurzov ter kurzov za jezike dne 2. oktobra 1916. ob 8. uri zjutraj. — Večerni tečaji za kontoriste, kontoristinj, prodajalke, vajence, vajenke itd. otvorijo se tudi dne 2. okt. 1916 ter se vrši vpisovanje v te kurze ves september vsak dan ob vsakem dnevnem času. — Šolnina zmerna. — 2009

Razglas.

2139 (1)

Na c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani se prične šolsko leto 1916/17 dné 18. septembra in sicer samo v naslednjih oddelkih:

a) Strokovna šola za lesno in kamneno kiparstvo,
b) ženska obrtna šola z oddelki za šivanje perila, izdelovanje oblek in umetno vezenje,
c) Javna risarska in modelrska šola.

Vpisovanje v oddelka a) in b) se vrši 16. in 17. septembra. Za vstop se zahteva starost 14 let in dovršena ljudska šola. V oddelku c) se vpisuje v nedeljo, 24. septembra. Natančnejša pojasnila daje

V Ljubljani, dne 5. septembra 1916.

c. kr. ravnateljstvo.